

Hej!
Välkomna till
den fjärde lektionen!

↳ ordningstal

Jag heter Petter

IDAG: schema

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper (läxa)
- Tempus: DÅ-adverb + preteritum (läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

att bestämma

2 Substantiv: plural bestämd form

FOKUS

Grupp	Singular		Plural	
	OBESTÄMD FORM	BESTÄMD FORM	OBESTÄMD FORM	BESTÄMD FORM
1	en lampa	lampan	lampor	lamporna
2	en säng	sängen	sängar	sängarna
3	en madrass	madrassen	madrasser	madrasserna
4	en serie	serien	serier	serierna
5	ett täcke	täcket	täcken ^{tecken}	täckena
6a	ett lakan	lakanet	lakan	lakanen
6b	en lärare	läraren	lärare	lärarna

Grupp 1-4 + 6b har bestämd form plural på -na.

Grupp 5 har bestämd form plural på -a.

Grupp 6a har bestämd form plural på -en.

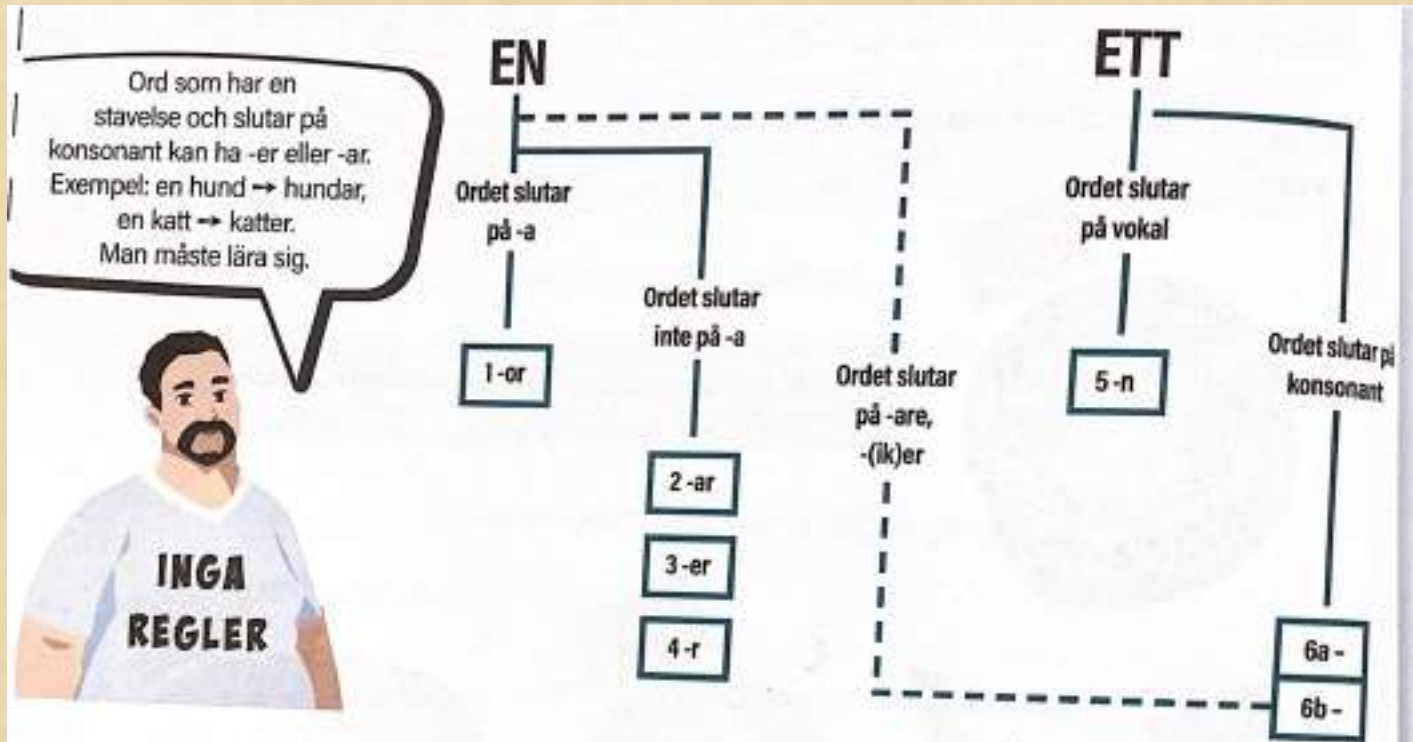
ö 89

att fäcka

att upptäcka

Plural obestämmd form

KAP 4

1 -or: en-ord

Substantivet slutar på -a i singular:
en pappa → pappor, en gata → gator

2 -ar: en-ord

Ord som slutar på obetonat -e:
en bulle → bullar, en pojke → pojkar
Ord som slutar på obetonat -el och -er:
en cykel → cyklar, en minister → ministrar
Ord som slutar på -ing, -is och -dom:
en tidning → tidningar, en kompis → kompisar, en sjukdom → sjukdomar

3 -er: oftast en-ord

Ord som har betoning på sista stavelsen:
en mobil → mobiler, en apelsin → apelsiner
Ord som slutar på -an, -ent, -ion, -ör, -ist, -sof:
en japan → japaner, en student → studenter,
en station → stationer, en frisör → frisörer,
en kapitalist → kapitalister, en filosof → filosofer

Ord som slutar på -het:

en nyhet → nyheter
Några ett-ord har plural på -er.
ett kafé → kaféer

4 -r: en-ord

Ofta ord med en stavelse som slutar på lång vokal:
en ko → kor, en sko → skor, en tå → tår

5 -n: ett-ord

Ord som slutar på vokal:
ett kvitto → kvitton

6a -: ett-ord

Ord som slutar på konsonant:
ett hus → hus

6b -: en-ord

Ord som slutar på -are och -(ik)er:
en lärare → lärare, en elektriker → elektriker,
en indier → indier

A Skriv substantivets fyra former.

Exempel:

SINGULAR		PLURAL	
Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
en avdelning	avdelningen	avdelningar	avdelningarna

- 1 en krukväxt ^{en kruka + en växt} att växa växer
- 2 en orkidé
- 3 en rea
- 4 en handske
- 5 en buss
- 6 en deckare ^{en boktyp: genre [changel] defektiv}
- 7 en kryssning ^{en bätresa}
- 8 ett hem
- 9 en villa
- 10 ett suddgummi
- 11 ett husdjur
- 12 ett äpple

ö89

	Singular		Plural	
	obestämd	bestämd	obestämd	bestämd
	en krukväxt	krukväxten	krukväxter	krukväxterna
	en orkidé	orkidén	orkidéer	orkidéerna
	en rea	rean	reor	reorna
	en handske	handsken	handskar	handskarna
	en buss	bussen	bussar	bussarna
	en deckare	deckaren	deckare	deckarna
	en kryssning	kryssningen	kryssningar	kryssningarna

att visa

19.21

ett hem hemmet hem hemmen
en villa
ett suddgummi
ett husdjur
ett äpple

ljus

att rimma

oregelbundna

C Några substantiv har plural SPECIAL. Komplettera tabellen.

byter ofta vokal

	Singular	Plural obestämd form	Plural bestämd form
	en bok	böcker	böckerna
1	en bokstav ABC	bokstäver	bokstäverna
2	ett land	länder	länderna
3	en natt	nätter	nätterna
4	en strand	stränder	stränderna
5	en hand	händer	händerna
6	en tand	tänder	tänderna
7	en son	söner	sönerna
8	en bror	bröder	bröderna
9	en bok	böcker	böckerna
10	en fot	fötter	fötterna
11	en dotter	döttrar	döttrarna

ö91

B Skriv substantiven i bestämd form plural.

Exempel:

Elisabeth köper grönsaker. Gurkorna (en gurka) kostar 20 kronor styck.

- 1 Arvid kollar kläder på nätet. Han gillar _____ (en tröja) men inte _____ (ett linne).
- 2 Beata är i gallerian. Hon kollar på två toppar och tre kavajer. Hon köper _____ (en topp) men inte _____ (en kavaj).
- 3 Emma ska ha en släktfest med en av _____ (en moster) och _____ (en faster) men tre av _____ (en kusin) kan inte komma. Som tur är kommer alla _____ (ett syskon) och alla _____ (ett barnbarn).
- 4 Gerhard ska göra en fruktsallad. _____ (en vindruva) kostar 89 kronor kilot, _____ (en banan) kostar 25 kronor kilot och _____ (ett äpple) kostar 35 kronor kilot.
- 5 Olof och Marco ska flytta ihop. De tittar på tre hus och två lägenheter. _____ (en lägenhet) är för små och _____ (ett hus) är för dyra.
- 6 Sonja städar. Hon tar _____ (ett suddgummi) och _____ (ett papper) och lägger i _____ (en skrivbordslåda) och hon tar _____ (kläder) från golvet och lägger dem i tvättkorgen.

en bock

IDAG:

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ-adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

5 Verbgrupper

FOKUS

Grupp	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum
1	tala!	tala	tal ^a r	tal ^a de
2a	bygg!	bygg ^a	bygg ^e r	bygg ^e de
	hör!	hör ^a	hör	hör ^e de
2b	köp!	köp ^a	köp ^e r	köp ^e te
3	bo!	bo	bor	bodde
4 (SPECIAL)	skriv!	skriv ^a	skriver	skrev
	gå!	gå	går	gick

Imperativ = verbets grundform.
Grupp 1: har ett a i alla former, tala, tal^ar, tal^ade. Presens -ar.

Grupp 2a: Imperativ slutar på tonande konsonant, presens -er, preteritum -de.
Några verb i Grupp 2a har samma form i imperativ och presens, till exempel: kör! → kör, lär! → lär, hör! → hör.

Grupp 2b: Imperativ slutar på tonlös konsonant (k, p, s, t, x). Presens -er, preteritum -te.

Grupp 3: Infinitiv och imperativ slutar på lång vokal (inte a). Presens -r, preteritum -dde.

Grupp 4 (SPECIAL): byter ofta vokal mellan presens och preteritum. Man måste lära sig formerna.

att må $\begin{cases} \text{bra} \\ \text{dåligt} \\ \text{illa} \end{cases}$

Komplettera tabellen.

	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Verbgrupp
	flytta!	att flytta	flyttar	flyttade	1
1	ring!	att ringa	ringer	ringde	2a
2	chatta!	att chatta	chattar	chattade	1
3	läs!	att läsa	läser	läste	2b
4	träffa!	att träffa	träffar	träffade	1
5	må!	må	mår	mådde	3
6	börja! (börja)	att börja	börjar	började	1
7	kom!	att komma	kommer	kom	4
8	res!	att resa	reser	reste	2b
9	gör	att göra	gör	gjorde	4
10	följ!	att följa	följer	följde	2a
11	få!	att få	får	fick	4
12	hälsa!	att hälsa	hälsar	hälsade	1
13	gå!	att gå	går	gick	4
14	bo!	att bo	bör	bodde	3

LÄXA

IDAG:

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ-adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

6 Tempus: DÅ-adverb + preteritum^{erb}

FOKUS

Jag var i Stadshuset på fest i måndags.
I höstas hörde vi om Nobelpriset.

DÅ-adverb är en specifik tid i DÅ.
Verbet står i preteritum.

DÅ-adverb

VECKODAGAR

i måndags
i tisdags
i onsdags
i torsdags
i fredags
i lördags
i söndags

ÅRSTIDER

i våras
i somras
i höstas
i vintras

HÖGTIDER

i julas
i påskas
i midsomras

LÄXA

Ändra adverbet till DÅ-adverb och skriv meningar i preteritum.
Börja meningen med DÅ-adverbet.

Exempel:

jag badar mycket sommar

I somras badade jag mycket.

1 Lisa	tränar	tisdag
2 vi	går på teater	söndag
3 det	är kallt	jul
4 hon	är på jobbresa	fredag
5 de	äter mycket godis	påsk
6 Krister	är sjuk	vinter
7 de	köper en hund	vår
8 Selma	börjar plugga	höst

IDAG:

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ-adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

att gissa

7 Prepositioner

Skriv rätt preposition.

av
för

hos
i

med
mellan

om
på

till

- 1 Jag har inte så mycket kontakt med mina kusiner.
- 2 På sommaren brukar alla barn vara ^{åka till 6} på morfars landställe.
- 3 Raphaels mamma är omgift med Christine.
- 4 Daniel tränar på gym varje dag.
- 5 Nästa år ska Tove och Neil flytta till Nya Zeeland.
- 6 Min svägerskas katter ska bo _____ mig nästa helg.
- 7 Yulias sväger har ett hus _____ Gotland.
- 8 Vi ska gå _____ en stor fest på lördag.
- 9 Jag träffade min faster _____ lördags.
- 10 Mamma läste juridik _____ 1970-talet.
- 11 Chengs brorsdotter är mycket intresserad _____ klimatfrågor.
- 12 Jag sa hej _____ prins Carl Philip i går!
- 13 Pablo vill lära sig mer _____ Sveriges historia.
- 14 En _____ mina kusiner är dansare.
- 15 Mont Blanc-tunneln går _____ Italien och Frankrike.

↑
ett
streck

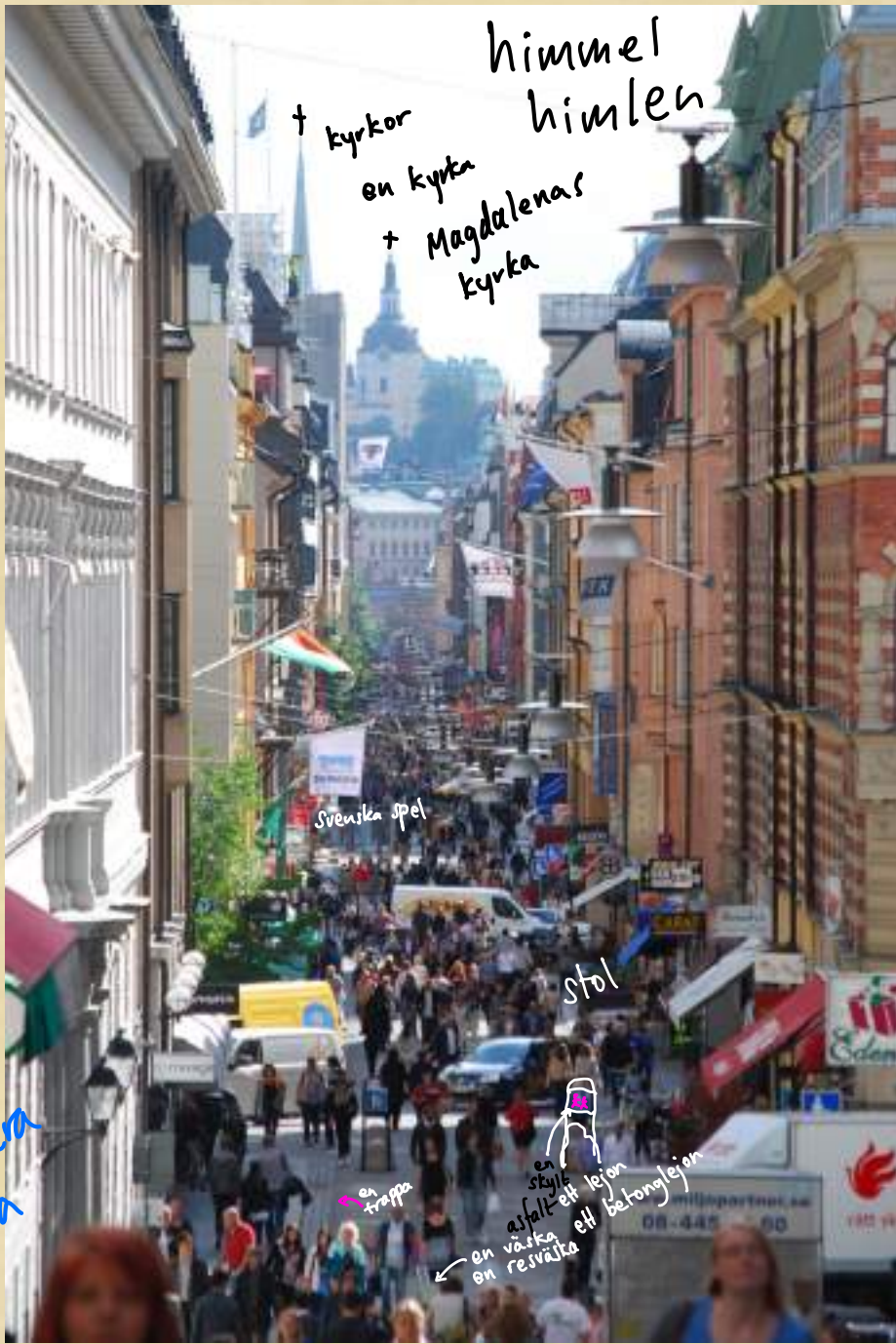
↑
en
linje

LÄXA

IDAG:

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ-adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

Vad ser ni på bilden?

Väggar

+ kyrkor
+ en kyrka
+ Magdalenas kyrka
himmel
himlen

en stad

en gata

en lampa
två lampor

gatlampor
gatlyktor

en bild

en bil
många bilar

Drottninggatan
Kung

tak

flagga
flaggor
skåpbil

en väg

en byggnad

fönster

gå promenera
att köpa

shoppa

stol

en trappa

en skylt
en väska
en resväska
en lejon
ett betonglejon

en lastbil
att lasta

personer

folk

5 verb

[chopt

människor

IDAG:

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ -adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen

1 Pronomen: någon och ingen

FOKUS

- [nån]
- 1 Jag vill gärna ha någon deckare.
- Har du någon cykel? - Ja, en röd mountainbike.
 - 2 - Har vi frukt hemma? - Ja, vi har några apelsiner.
 - 3 Jag har ingen bil. = Jag har inte någon bil.
 - 4 Jag vill inte ha någon ketchup.

~~Jag vill ha ingen ketchup~~

- 1 Man använder någon / något / några när det inte spelar någon roll precis vad eller vilken.
- 2 Några kan betyda 2-3 stycken.
- 3 Ingen / inget / inga = inte någon / inte något / inte några.
- 4 I en mening med två verb (t.ex. hjälpverb och infinitiv) har man alltid inte någon, inte något, inte några.

Obs! Man har inte dubbla negationer:
Jag har ~~inte~~ ingen bil.

En	Ett	Plural
någon	något	några
ingen	inget	inga

LÄXA

A Skriv *någon, något* eller *några*.

1 – Går det _____ buss från Göteborg till Stockholm?

– Jag tror det.

2 – Har du _____ cykel?

– Ja, jag köpte en förra veckan.

3 – Har du _____ svensk-svensk ordbok?

– Ja, som app.

LÄXA

- 4 – Har du _____ syskon?
– Ja, tre, en bror och två systrar. Men jag har inte _____ kusiner för mina föräldrar är ensam barn.
- 5 – Har du _____ svenska kollegor?
– Ja, ganska många.
- 6 – Har du inte _____ löparskor?
– Nej, men jag ska köpa ett par i morgon.
- 7 Amira kan inte köpa _____ kläder den här månaden för hon har inte _____ pengar.
- 8 Elias vill inte ha _____ anteckningsblock för han skriver på datorn i stället.
- 9 Elis måste köpa _____ schampo och _____ rakhyvlar.
- 10 Katerina ska köpa _____ gott bröd och _____ goda ostar. Sedan ska hon köpa _____ gott vin också.
Det blir en toppenkväll.

LÄXA

B Skriv *ingen, inget* eller *inga*.

1 – Har du _____ svarta skor?

– Nej, faktiskt inte, men jag har ett par röda.

2 – Har du familj i Sverige?

– Nej tyvärr. Jag har _____ familj och _____
släktingar i Sverige. De bor i Brasilien och på andra ställen.

3 – Har du något husdjur?

– Nej, jag har _____ husdjur: _____ katt och
_____ hund. Jag är allergisk.

4 – Jag har _____ snus och Berit har _____ cigaretter.

Kan du köpa på vägen?

5 – Kan jag få en kopp kaffe?

– Ja, så klart. Men jag har _____ mjölk och _____ socker.

– Det är okej, jag dricker svart.

6 – Vi har _____ kaffe och _____ bullar hemma.

Kan du gå och köpa?

– Absolut.

7 Behnaz har _____ löparskor och _____

träningskläder så hon måste låna av Benita för loppet.

8 Cassiopeia har _____ lägenhet, _____ arbete och

_____ vänner. Hon har verkligen otur.

9 Det finns _____ biljetter till konserten i kväll. Jag har

_____ bra idéer vad vi ska göra i stället.

10 Kurt-Allan har _____ bil för den är på service. Så Berit och han

kan inte åka till landet i dag.

IDAG: ^{Schema}

- Substantiv: plural bestämd form
- Verbgrupper ^(läxa)
- Tempus: DÅ - adverb + preteritum ^(läxa)
- Prepositioner
- Vi tränar ordföränd
- Pronomen: någon och ingen
- På varuhuset